

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36009901	IES San Paio	Tui	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Educación en Valores Cívicos e Éticos	3º ESO	1	35

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	4
4.1. Concrecións metodolóxicas	11
4.2. Materiais e recursos didácticos	12
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	12
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	12
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	13
6. Medidas de atención á diversidade	14
7.1. Concreción dos elementos transversais	14
7.2. Actividades complementarias	15
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	16
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	16
9. Outros apartados	17

1. Introducción

Esta programación didáctica desenvolve a materia de Educación en Valores Cívicos e Éticos para o 3º curso da ESO tendo como referencia o Decreto 156/2022 de 2022 onde se define o curriculum da ESO na CCAA de Galicia.

Na elaboración das unidades didácticas tivose en conta en primeiro lugar que a materia de valores éticos debe atender a unha formación integral da persoa e afondar no tratamento transversal dos problemas coa finalidade de proporcionar as bases para unha formación autónoma do alumnado nos valores dunha cidadanía plural, dialogante e democrática, sempre coa intención de promover a madurez persoal e social do alumnado, partindo da súa autonomía, coa adquisicións de instrumentos e a súa posta en práctica. A materia é unha oportunidade para poñer en práctica metodoloxías didácticas activas e contextualizadas que faciliten a participación crítica do alumnado en traballos cooperativos, a realización de tarefas, a aprendizaxe baseada en problemas, o estudo de casos, o traballo por retos, etc., metodoloxías todas elas que lle confiren ao alumnado o papel de axente activo e autónomo na súa propia formación. Dado que a materia ten unha presenza semanal de só 1 hora, é de especial importancia seleccionar moi ben a metodoloxía e os contidos a desenvolver para que a aprendizaxe sexa significativa, de xeito a aproveitar ao máximo cada unha das sesións.

Os criterios de corrección e os indicadores de logro especificados son en consecuencia coherentes coas finalidades e obxectivos indicados. Desenvólvense polo tanto na programación ao longo dunha avaliación continua en tres unidades didácticas, acompañando o progresivo adentramento do alumnado nas cuestións a traballar ao longo do curso.

Outro aspecto tido en conta no deseño da programación foi a especificidade do noso centro educativo, o seu entorno e as características do alumnado. A presente programación desenvólvese para o IES San Paio de Tui, un centro ubicado nun entorno semiurbano e cun número medio-elevado de alumnos e alumnas. Maioritariamente o alumnado procede de familias traballadoras de clase dende media-baixa a media-alta. Os grupos de 3º da ESO están compostos por entre 20 e 30 alumnos en todos os casos e repártense entre os dous membros do departamento.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Inquirir e investigar canto se refire á identidade humana e a cuestións éticas relativas ao propio proxecto vital, analizando criticamente información fiable e xerando unha actitude reflexiva respecto diso, para promover o autocoñecemento e a elaboración de formulacións e xuízos morais de maneira autónoma e razoada.	2				1	1-2-3		
OBX2 - Actuar e interactuar de acordo con normas e valores cívicos e éticos, a partir do recoñecemento fundado da súa importancia para regular a vida comunitaria e a súa aplicación efectiva e xustificada en distintos contextos, para promover unha convivencia pacífica, respectuosa, democrática e comprometida co ben común.	5	3		3		1-2-3-4		1
OBX3 - Entender a natureza interconectada e inter e ecodpendente das actividades humanas, mediante a identificación e a análise de problemas ecosociais de relevancia, para promover hábitos e actitudes eticamente comprometidos co logro de formas de vida sustentables.			5		2	1-2-3-4	1	

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX4 - Mostrar unha adecuada estima de si mesmo e da contorna, recoñecendo e valorando as emocións e os sentimentos propios e alleos, para lograr unha actitude empática e coidadosa con respecto aos demais e á natureza.	1				1-2-3	1-3		3

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Quen son e que fago aquí?	Introdución á reflexión ética, con traballo ao redor de conceptos fundamentais como liberdade, identidade, vontade, desexo, sentimentos, razón, valores, normas, deber etc.	30	10	X		
2	Quen somos e que facemos aquí?	Introdución á reflexión política, con traballo ao redor de conceptos fundamentais como pertenza, comunidade, interdependencia, lei, Estado, dignidade, igualdade, dereitos humanos etc.	30	10		X	
3	E agora, que facemos con isto?	Introdución a algúns dos principais retos e debates ético-políticos contemporáneos, especialmente a aqueles con relación directa co funcionamento da democracia, os dereitos humanos e a experiencia cotidiana do alumnado: o machismo, a lgbtfobia, o racismo, a xenofobia, a crise ecolóxica, as inxustizas económicas etc.	40	15			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Quen son e que fago aquí?	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Construír e expresar un concepto axustado de si mesmo recoñecendo as múltiples dimensións da súa natureza e personalidade, así como da dimensión cívica e moral desta, a partir da investigación e do diálogo arredor de diversas concepcións sobre a natureza humana.	Demostrar un dominio básico dos conceptos de liberdade, vontade, sentimentos, razón etc. por medio da súa aplicación á comprensión de si mesmo.	TI	100
CA1.2 - Identificar, xestionar e comunicar ideas, emocións, afectos e desexos con comprensión e empatía cara ás demais persoas, demostrando autoestima e compartindo un concepto adecuado do que deben ser as relacións con outras persoas, incluíndo o ámbito afectivo-sexual.	Expresar as propias ideas, emocións e desexos con respecto cara a outras persoas.		
CA1.3 - Desenvolver e demostrar autonomía moral mediante a práctica da deliberación racional, o uso de conceptos éticos e o diálogo respectuoso cos demais, arredor de distintos valores e modos de vida, así como a problemas relacionados co exercicio dos dereitos individuais, o uso responsable e seguro das redes, as condutas adictivas e o acoso escolar.	Participar e desenvolver unha postura propia nos debates traballados na aula, a demostrar en todo os casos vontade de comprender os distintos puntos de vistas e de desenvolver unha reflexión adecuadamente informada e argumentada.		
CA1.4 - Desenvolver unha actitude de xestión equilibrada das emocións, de estima e coidado de si e das demais persoas, identificando, analizando e expresando de maneira asertiva as propias emocións e sentimentos, e recoñecendo e valorando os dos demais en distintos contextos e arredor de actividades creativas e de reflexión individual ou dialogada sobre cuestións éticas e cívicas.	Ter unha comprensión esquemática das propias ideas, emocións e desexos, así como dos das demais persoas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A ética dentro do conxunto de saberes filosóficos. - O obxecto da ética. - A aplicación da ética: a orientación para a resolución de problemas complexos sobre como actuar. - A natureza humana. - Liberdade e moralidade como características especificamente humanas. - A identidade persoal, o cruzamento de camiños entre a natureza, a crianza e o proxecto vital. - A educación de emocións e sentimentos. - A autoestima persoal. - A igualdade e o respecto nas relacións con outras persoas. - A educación afectivo-sexual. - Análise das accións. - Os motivos da acción: desexos e razóns.

Contidos

- A vontade como razón práctica.
- A autonomía da vontade.
- A responsabilidade das accións.
- A ética e as éticas como guías das nosas accións.
- O xuízo moral: as normas, o valor e o valioso, as virtudes, os sentimentos morais.
- Universalismo e pluralismo moral.
- Éticas da felicidade, éticas do deber, éticas da virtude.
- Ética e dereito.
- Semellanzas e diferenzas entre ética e dereito.
- O conflito lexitimidade-legalidade.
- A obxección de conciencia.
- Os dereitos individuais e os deberes cidadáns.
- O debate sobre a liberdade de expresión.
- A ética na sociedade actual.
- O problema da desinformación.
- A protección de datos e o dereito á intimidade.
- O ciberacoso e outras formas de violencia nas redes sociais.
- As condutas adictivas.

UD	Título da UD	Duración
2	Quen somos e que facemos aquí?	10

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Promover e demostrar unha convivencia pacífica, respectuosa, democrática e comprometida co ben común, a partir da investigación sobre a natureza social e política do ser humano e o uso e comprensión crítica dos conceptos de lei, poder, soberanía, xustiza, Estado, democracia, memoria democrática, dignidade e dereitos humanos.	Mostrar un dominio básico dos conceptos de interdependencia, lei, Estado, dignidade, dereitos humanos etc.	TI	100

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Fomentar o exercicio da cidadanía activa e democrática a través do coñecemento do movemento asociativo e a participación respectuosa, dialogante e construtiva en actividades de grupo que impliquen tomar decisións colectivas, planificar accións coordinadas e resolver problemas aplicando procedementos e principios cívicos, éticos e democráticos explícitos.	Traballar de xeito colaborativo e respectos co resto de compañeiros/as do grupo en actividades de deliberación e decisión colectivas.		
CA2.3 - Contribuír a xerar un compromiso activo co ben común a través da análise e a toma razoada e dialogante de posición arredor de cuestións éticas de actualidade como a loita contra a desigualdade e a pobreza, o dereito ao traballo, a saúde, a educación e a xustiza, así como sobre os fins e límites éticos da investigación científica.	Participar e desenvolver unha postura propia nos debates traballados na aula, a demostrar en todo os casos vontade de comprender os distintos puntos de vistas e de desenvolver unha reflexión adecuadamente informada e argumentada.		
CA2.6 - Contribuír á consecución dun mundo máis xusto e pacífico a través da análise e recoñecemento da historia democrática do noso país e das funcións do estado de dereito e as súas institucións, os organismos internacionais, as asociacións cívicas e os corpos e forzas de seguridade do Estado, no seu empeño por lograr a paz e a seguridade integral, atender as vítimas da violencia e promover a solidariedade e cooperación entre as persoas e os pobos.	Demostrar un dominio básico dos conceptos relacionados con, así como do funcionamento de, as distintas institucións relacionadas coa paz, a seguridade e os dereitos humanos.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A sociedade humana: natureza e orixe. - As estruturas sociais e os grupos de pertenza. - Cooperación e altruísmo fronte a competencia e egoísmo. - A convivencia social. - As virtudes do diálogo e as normas de argumentación. - A resolución pacífica de conflitos. - A empatía cos demais. - A política. - Conceptos clave: lei, poder, soberanía, xustiza e dignidade. - Formas de Estado e tipos de goberno. - A democracia: principios, procedementos e institucións. - O Estado español como estado social e democrático de dereito. - Valores constitucionais.

Contidos

- A memoria democrática.
- Os dereitos humanos.
- Referente moral da democracia e a xustiza social.
- Xeracións e historia dos dereitos humanos.
- Dereitos da infancia.
- Os dereitos económicos, sociais e culturais: o dereito ao traballo, á saúde, á educación e á xustiza.
- A participación democrática: ser cidadáns.
- Outras formas de participación social: o asociacionismo e o voluntariado.
- A convivencia pacífica e segura.
- A guerra, o terrorismo e outras formas de violencia política.
- A atención ás vítimas da violencia.
- Accións individuais e colectivas en favor da paz.
- A contribución do Estado e os organismos internacionais á paz, á seguridade integral e á cooperación.
- O dereito internacional e a cidadanía global.
- As forzas armadas e a defensa ao servizo da paz.
- O papel das ONG e das ONGD na loita pola paz.
- Os desafíos da democracia actual.
- Os códigos deontolóxicos.
- As éticas aplicadas.

UD	Título da UD	Duración
3	E agora, que facemos con isto?	15

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Tomar consciencia da loita por unha efectiva igualdade de xénero e do problema da violencia e explotación sobre as mulleres, a través da análise das diversas xeracións e correntes do feminismo e das medidas de prevención da desigualdade, a violencia e a discriminación por razón de xénero e orientación sexual, mostrando igualmente coñecemento dos dereitos LGTBIQ+ e recoñecendo a necesidade de respectalos.	Demostrar un dominio básico dos conceptos de xénero, sexualidade, machismo, lgbtfobia etc. Participar nos debates demostrando vontade de comprender os distintos puntos de vistas e de desenvolver unha reflexión adecuadamente informada e argumentada.	TI	100

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.5 - Contribuír activamente ao benestar social adoptando unha posición propia, explícita, informada e eticamente fundamentada sobre o valor e pertinencia dos dereitos humanos, o respecto pola diversidade etnocultural, a consideración dos bens públicos globais, a percepción do valor social dos impostos.	Demostrar un dominio básico dos conceptos de dereitos humanos, xenofobia, racismo etc. Participar nos debates demostrando vontade de comprender os distintos puntos de vistas e de desenvolver unha reflexión adecuadamente informada e argumentada.		
CA3.1 - Describir as relacións históricas de interconexión, interdependencia e ecodpendencia entre as nosas vidas e a contorna a partir da análise das causas e consecuencias dos máis graves problemas ecosociais que nos afectan.	Demostrar un dominio básico dos conceptos de ecosistema, ecodpendencia, crecemento económico etc. Participar nos debates demostrando vontade de comprender os distintos puntos de vistas e de desenvolver unha reflexión adecuadamente informada e argumentada.		
CA3.2 - Valorar distintas formulacións científicas, políticas e éticas coas que afrontar a emerxencia climática e a crise ambiental a través da exposición e o debate argumental arredor destas.	Demostrar un dominio básico das teorías e propostas prácticas relacionadas coa crise ecolóxica contemporánea. Participar nos debates demostrando vontade de comprender os distintos puntos de vistas e de desenvolver unha reflexión adecuadamente informada e argumentada.		
CA3.3 - Promover estilos de vida eticamente comprometidos co logro dun desenvolvemento sustentable, contribuíndo por si mesmo e na súa contorna ao tratamento preventivo dos residuos, a xestión sustentable dos recursos, a mobilidade segura, sustentable e saudable, o comercio xusto, o consumo responsable, o coidado do patrimonio natural, o respecto pola diversidade etnocultural, e o coidado e protección dos animais.	Demostrar coñecemento, así como conciencia da importancia deles, de hábitos de vida sustentábeis co ecosistema, a natureza e o patrimonio histórico e cultural.		
CA3.4 - Desenvolver unha actitude de xestión equilibrada das emocións, de estima e coidado de si mesmo e dos outros, identificando, analizando e expresando de maneira asertiva as propias emocións e sentimentos, e recoñecendo e valorando os dos demais en distintos contextos e arredor de actividades creativas e de reflexión individual ou dialogada sobre cuestións éticas e cívicas.	er unha comprensión esquemática das propias ideas, emocións e desexos, así como dos das demais persoas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A procura da xustiza social. - A desigualdade económica e a loita contra a pobreza. - Globalización económica e bens públicos globais. - O comercio xusto. - O valor social dos impostos.

Contidos

- A igualdade de xénero.
- As diversas ondas e correntes do feminismo.
- A prevención da explotación e a violencia contra nenas e mulleres.
- A corresponsabilidade nas tarefas domésticas e de coidados.
- A sociedade e a cidadanía plural.
- O interculturalismo.
- A inclusión social e o respecto pola diversidade e as identidades étnico-culturais e de xénero.
- Os dereitos LGTBIQ+.
- A convivencia pacífica e segura.
- A guerra, o terrorismo e outras formas de violencia política.
- A atención ás vítimas da violencia.
- Accións individuais e colectivas en favor da paz.
- A contribución do Estado e os organismos internacionais á paz, á seguridade integral e á cooperación.
- Os desafíos da democracia actual.
- Fins e límites éticos da investigación científica. A bioética.
- O desafío da intelixencia artificial.
- As propostas transhumanistas.
- Vida responsable co contorno e protección do medio ambiente.
- Percorrido crítico sobre as diferentes formas de relación do ser humano coa natureza ao longo da historia e a pegada ecolóxica das accións humanas no planeta.
- Empatía e responsabilidade co contorno: interdependencia, interconexión e ecodpendencia.
- A protección do medio ambiente e os dereitos para coa natureza: dereitos humanos de terceira xeración.
- Consumo responsable para unha vida sustentable no planeta.
- Os límites do planeta e o esgotamento dos recursos.
- Obxectivos do desenvolvemento sustentable: axenda cara a 2030 para un planeta sustentable.
- Economía sustentable e ecolóxica na globalización, e nova lóxica do crecemento: economía circular e economía azul.
- Hábitos para unha xestión adecuada dos recursos e tratamento preventivo dos residuos. A mobilidade segura, saudable e sustentable.
- Consumo responsable e soberanía alimentaria.
- Propostas científicas e ético-políticas arredor dos problemas ecosociais.
- Xustiza ecolóxica.

Contidos

- Ética medioambiental: ecocentrismo, biocentrismo e extensionismo.
- Ecofeminismo e ética do coidado.
- Protección e dereitos dos animais.
- Valores éticos e democráticos como fundamento para unha conduta empática e respectuosa cara aos animais.
- O ser humano como animal político: dereitos humanos da solidariedade para unha conduta cos animais baseada en dereitos.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Coa finalidade de que o alumnado alcance unha actitude crítica e reflexiva, debe ser dotado das ferramentas necesarias para a expresión do propio pensamento. O esquema ensino-aprendizaxe que se utilizará persegue este obxectivo ao colocar a aprendizaxe dos conceptos en íntima relación coa actividade práctica de expresar as ideas persoais facendo uso das ferramentas de traballo intelectual tradicionalmente usadas no quefacer filosófico (comentario de texto, debate, valoración de dilemas morais...). O obxectivo fundamental será o de estimular o alumnado a pensar de xeito autónomo, aprendendoos contidos da materia ao tempo que reflexionan e tratan de fundamentar o que digan ou escriba con autonomía e espírito crítico.

As principais cuestións a abordar na materia deberían consistir, respectando sempre os ritmos de aprendizaxe de cada alumno e alumna, na realización de traballos grupais e/ou individuais nos que o propio alumnado teña que resolver conflitos e así desenvolver un fortalecemento da súa autonomía e responsabilidade en coherencia cos valores dunha cidadanía plural, crítica e democrática.

As orientacións metodolóxicas propostas a continuación apuntan para a potenciación e consolidación de competencias propias do 3º curso da ESO. De acordo con este criterio, as metodoloxías concretas empregadas polo profesorado nesta materia deberán orientarse a:

-Potenciar unha autonomía progresiva, por parte do alumnado, na obtención, análise e procesamento da información referida ás cuestións e problemas propostos.

-Promover o diálogo e o debate horizontal entre iguais como un medio para desenvolver estratexias de conceptualización, información e comunicación intelectual.

-Manter un modelo de aprendizaxe funcional no cal as nocións que se van adquirindo sexan aplicadas sucesivamente e á reflexión sobre a vida real.

-Promover a lectura e análise de textos, así como a composición de textos propios.

-Normalizar o uso de vocabulario técnico específico e esixir uns niveis de rigor lóxico e de coherencia argumentativa tanto nas producións orais coma nas escritas.

-Manter unha perspectiva histórica que permita rastrexar as orixes das cuestións ético-políticas sometidas a elaboración, análise ou debate.

-Ofrecer instrumentos e estratexias de autoanálise e autoavaliación para detectar os avances e carencias no proceso de aprendizaxe.

-Actuar seguindo pautas de estándares profesionais na esixencia do traballo individual e colectivo: puntualidade, dedicación, actitude, rendementos, seguimento das instrucións de traballo, resultados materiais e formais etc. Ao inicio de cada unidade didáctica expóranse os instrumentos de avaliación a aplicar e a súa ponderación. A continuación farase unha introdución a cada UD activando os coñecementos previos do alumnado. Despois, desenvolveranse as actividades e proxectos propios da UD cun resumo ou síntese final dos contidos e procesos presentado.

Contribuirase ao Plan TICs coa proxección de vídeos, traballos na aula de informática, clases expositivas empregando presentacións dixitais, avaliacións interactivas etc.

A materia tamén deberá contribuír a outros plans incluídos no Proxecto Educativo do centro como o Plan de Actividades do Departamento de Orientación, o Plan de Acción Titorial, o Plan de Atención á Diversidade ou o Proxecto Lingüístico de Centro, tendo presente en todo momento a Programación Xeral Anual que se redactou a inicio de curso.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Apontamentos e/ou outros materiais didácticos provistos polo profesorado
Aula virtual da materia
Computador ligado á internet, proxector, altifalantes

Cada sesión terá lugar nunha aula no centro cun computador ligado á internet e proxector con son. En cada aula serán usados os apuntamentos, textos, folios para escribir e os documentos necesarios para o desenvolvemento das dinámicas de ensino-aprendizaxe propostos na aula virtual da materia. A aula virtual na web do centro servirá como repositorio de materiais e como instrumento de comunicación.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Nas dúas primeiras semanas do curso realizarase unha proba inical que consistirá nun dilema moral ao cal o alumnado deberá dar resposta usando os argumentos que considere pertinentes e utilizando aqueles conceptos que lle permitan xustificar a súa postura. Servirá para avaliar tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa capacidade na expresión escrita clara e rigorosa. Permirá adaptar os procesos de ensino aprendizaxe aos trazos específicos e individuais do alumnado.

Os resultados de dita proba daranse a coñecer durante unha reunión establecida polo centro ao inicio do curso e na que se atopará a totalidade da xunta avaliadora. En función dos resultados obtidos, e sempre coa intervención do Departamento de Orientación levaranse a cabo as medidas de atención pertinentes.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	30	30	40	100
Táboa de indicadores	100	100	100	100

Criterios de cualificación:

Os instrumentos en base aos cales se cualificará a materia divídense en traballos e actividade na aula, de acordo co seguinte peso relativo nas cualificacións:

- Traballos: 80%
- Actividade na aula: 20%

A nota media final do curso será a nota media das notas medias de cada unha das tres avaliacións.

En todos os traballos será tida en conta a imprescindible corrección ortográfica, gramatical e de redacción. Tales erros lingüísticos e de forma que non afecten de xeito significativo a comprensión da tarefa realizada poderán ter un desconto asociado de até o 20% da súa cualificación. Copiar anulará o traballo, correspondéndolle a cualificación de

0 puntos

A cualificación consignada nas avaliacións trimestrais, así como a da avaliación final do curso, serán o resultado de redondear a nota media á unidade máis próxima. Por tanto, as notas medias con decimais inferiores a 0,50 serán aproximadas á unidade inferior (6,49 redondea a 6), encanto os decimais de 0,50 para cima serán aproximados á unidade superior (6,5 redondea a 7).

Para obter o nivel de suficiencia mínima (5 puntos, suficiente), tanto nas avaliacións trimestrais, canto na avaliación final, será preciso cumprir o seguinte requerimento:

- Entregar todos os traballos indicados en tempo e forma, quer na primeira data indicada, quer como recuperación. Obter un mínimo de 5 puntos sobre o total de 10 na media dos traballos.

En caso de non ser cumprido este requerimento, a cualificación máxima será de 4 puntos.

Criterios de recuperación:

Se se obtiver unha cualificación insuficiente (menos de 5 puntos) nalgunha das avaliacións, existirá a posibilidade de optar á recuperación. En función da casuística específica, esta recuperación poderá ter a forma quer da reelaboración dos traballos suspensos, quer da elaboración dun novo traballo ad hoc, quer, se o/a docente o considerar máis conveniente, na realización dunha proba escrita. En calquera dos casos, o/a docente indicará unha data de entrega dos traballos ou de realización da proba escrita.

En todas as probas e traballos será tida en conta a imprescindible corrección ortográfica, gramatical e de redacción. Tales erros lingüísticos e de forma que non afecten de xeito significativo a comprensión da tarefa realizada poderán ter un desconto asociado de até o 20% da súa cualificación.

Copiar anulará a proba escrita ou o traballo, correspondéndolle a cualificación de 0 puntos. Falar durante unha proba escrita sen autorización restará ata o vinte por cento do valor total da proba. Non presentarse a unha proba ou proba suporá un cero na nota dese exame, salvedade feita do caso en que for presentado un xustificante médico de cita ou indisposición grave ou proba semellante dun deber inescusábel (non será xustificación suficiente, logo, unha simple nota asinada polos tutores legais).

A cualificación consignada na avaliación extraordinaria serán o resultado de redondear a nota obtida no exame á unidade máis próxima. Por tanto, as notas medias con decimais inferiores a 0,50 serán aproximadas á unidade inferior (6,49 redondea a 6), encanto os decimais de 0,50 para cima serán aproximados á unidade superior (6,5 redondea a 7).

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Terase en conta o Plan de Reforzo (artigo 51 da Orde do 8 de Setembro 2021 de atención á diversidade). O plan deberá ser elaborado polo profesorado que imparte a materia baixo directrices do departamento co coñecemento da titora ou titor. O plan deberá ter como referentes os obxectivos da materia e adquisición de competencias.

Será realizada ao alumnado unha proposta de traballo completa e individualizada na que se desenvolvan os criterios mínimos exisibles en cada unidade didáctica. Cada trimestre serálle indicada unha serie de traballos e actividades que terá de realizar e entregar na data marcada (traballos de investigación, cuestionarios, traballos sobre lecturas etc.). As Unidades Didácticas, así como os traballos e actividades a realizar, seguirán, na medida do posíbel, a mesma secuencia e tipoloxía que na materia cursada ordinariamente.

A nota media de cada unha das avaliacións será o resultado de facer a media ponderada dos distintos traballos a realizar nesa avaliación (a ponderación de cada un deles será convenientemente indicada). A nota media final do curso será a nota media das notas medias de cada unha das tres avaliacións.

A cualificación consignada nas avaliacións trimestrais, así como a da avaliación final do curso, serán o resultado de redondear a nota media á unidade máis próxima. Por tanto, as notas medias con decimais inferiores a 0,50 serán aproximadas á unidade inferior (6,49 redondea a 6), encanto os decimais de 0,50 para cima serán aproximados á unidade superior (6,5 redondea a 7).

Para obter o nivel de suficiencia mínima (5 puntos, suficiente), tanto nas avaliacións trimestrais, canto na avaliación final, será preciso cumprir o seguinte requerimento:

- Entregar todos os traballos indicados en tempo e forma, quer na primeira data indicada, quer como recuperación.

En caso de non ser cumprido este requerimento, a cualificación máxima será de 4 puntos.

Se se obtiver unha cualificación insuficiente (menos de 5 puntos) nalgunha das avaliacións, existirá a posibilidade de optar á recuperación. En función da casuística específica, esta recuperación poderá ter a forma quer da reelaboración dos traballos suspensos, quer da elaboración dun novo traballo ad hoc, quer, se o/a docente o considerar máis conveniente, na realización dunha proba escrita. En calquera dos casos, o/a docente indicará unha data de entrega dos traballos ou de realización da proba escrita.

6. Medidas de atención á diversidade

Non se pode fomentar un proceso de aprendizaxe ensinanza sen individualizalo a cada alumnado. Neste sentido as medidas de atención a diversidade son actuacións, estratexias e/ou programas destinadas a proporcionar resposta ás necesidades educativas do alumnado (artigo 7 decreto 229/2011, da lei orgánica 2/2006 de 3 maio). Na avaliación previa e en coordinación coa xunta de avaliación e o departamento de orientación serán desenvolvidas as seguintes medidas no caso de seren precisas:

ORDINARIAS: Facilitan a adecuación do curriculum sen alteracións significativas dos obxectivos, contidos nin dos Criterios de avaliación. Dan resposta as diferenzas en competencias, motivación, estratexias, estilos e ritmos de aprendizaxe. Sinalamos as seguintes:

- 1) Adaptación da xestión da aula ás características concretas da alumnado, de xeito a favorecer o acceso aos recursos e á convivencia.
- 2) Adecuación da programación ao alumnado e circunstancias do seu entorno. Logo de identificadas as barreiras (accesibilidade física, sensorial, cognitiva e emocional) serán deseñadas actividades partindo dos principios do deseño universal de aprendizaxe para que as aprendizaxes sexan accesíbeis.
- 3) Adaptación dos tempos, dos instrumentos e dos procedementos de avaliación ás circunstancias do alumnado, tales como forma de comunicación co alumnado, secuenciación de tarefas, verificación da comprensión das tarefas, disponibilidade dos recursos tecnolóxicos, concesión do tempo necesario etc. Serán aplicadas as propostas recollidas nos planos, proxectos, programas, guías e protocolos elaborados pola Consellería.
- 4) Reforzo educativo. Posta en práctica de mecanismos de reforzo tan cedo como foren detectadas dificultades no progreso do alumnado.
- 5) Programas de enriquecemento curricular para o alumnado que presenta altas capacidades intelectuais.

EXTRAORDINARIAS. Deseñadas para atender necesidades específicas de apoio que requiran modificacións significativas do curriculum ou supoñan unha modificación organizativa ou ben do xeito de acceder ao curriculum ou da modalidade de escolarización. Serán aplicadas cando as ordinarias sexan insuficientes ou se demostren esgotadas. Son casos nos que hai barreiras singificativas para conseguir os obxectivos da aprendizaxe axeitadas ao seu desenvolvemento (atraso madurativo, transtornos do desenvolvemento relacionados coa linguaxe e/ou comunicación, descoñecemento da (s) lingua(s) de aprendizaxe, vulnerabilidade socio educativa ou polas altas capacidades entre outras).

(1) Flexibilización da duración do período de escolarización na etapa do Bacharelato. Dirixido a alumnado con altas capacidades intelectuais ou alumnado con necesidades educativas especiais.

(2) Atención educativa ao alumnado que, por circunstancias diversas, presenta dificultades para unha asistencia continuada ao centro. O docente coordinado polo profesorado titor e co asesoramento da xefatura do departamento de orientación, elaborará unha proposta de actividades educativas empregando medios telemáticos para a entrega, seguimento e avaliación e adoptará medidas que promovan a súa inclusión.

En colaboración co titor e o departamento de orientación farase unha planificación e desenvolvemento de actuacións destinadas ao axuste dos procesos de ensino e aprendizaxe. A avaliación inicial permitirá adaptar as ensinanzas ao alumnado e facilitar a debida progresión na súa aprendizaxe.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3
ET.1 - Comprensión lectora	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X

	UD 1	UD 2	UD 3
ET.3 - Comunicación audiovisual	X	X	X
ET.4 - Fomento da creatividade e espírito crítico	X	X	X
ET.5 - Orientación da conduta cara valores democráticos e éticos	X	X	X
ET.6 - Competencia dixital	X	X	X
ET.7 - Emprendemento social	X	X	X
ET.8 - Igualdade de xénero	X	X	X
ET.9 - Educación emocional e en valores	X	X	X

Observacións:

No ambiente da aula, e en todas as tarefas da materia:

- Fomentaranse de maneira transversal a igualdade entre mulleres e homes, a educación para a saúde, incluída a afectivo-sexual, a formación estética, a educación para a sustentabilidade e o consumo responsable, o respecto mutuo e a cooperación entre iguais.

- Promoverase a aprendizaxe da prevención e da resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto polo Estado de dereito, o respecto e a consideración polas vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.

- Evitaranse os comportamentos, os estereotipos e os contidos sexistas, así como os que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero.

Como noutras materias do Departamento de Filosofía, tanto os contidos como os instrumentos propios da disciplina son especialmente axeitados para traballar as liñas trasversais do curriculum.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Olimpíada Filosófica	Presentación do alumnado á Olimpíada Filosófica na categoría a determinar.	X		

Observacións:

O departamento de filosofía propón estas actividades como posibilidade, considerando a programación un instrumento que permite adxuntar outras no futuro, que serán recollidas nas actas das reunións correspondentes.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
1. Adecuación do deseño das unidades didácticas, temas a partir dos elementos do currículo.
2. Adecuación da secuenciación e da temporalización das unidades didácticas
6. Adecuación do plan de avaliación inicial deseñado, incluídas as consecuencias da proba.
7. Adecuación das pautas xerais establecidas para a avaliación continua: probas, traballos, etc.
8. Adecuación dos criterios establecidos para a recuperación
9. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación final
Metodoloxía empregada
4. Adecuación da secuencia de traballo na aula.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
5. Adecuación dos materiais didácticos utilizados.
Medidas de atención á diversidade
10. Adecuación do desenvolvementos dos contidos ao ritmo de aprendizaxe do alumnado
Clima de traballo na aula
3. O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e a temporalización previstas.

Descrición:

Cada indicador valorarase nunha escala do 1 ao 4, indicando o 1 a menor consecución e o 4 a maior. Os resultado desta avaliación recolleranse na memoria final de curso e poñerase en coñecemento na reunión do Departamento para poder incorporar melloras en vindeiros cursos.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Será feito un seguimento regular da programación didáctica, co obxectivo de levar un control adecuado do desenvolvemento das unidades didácticas e así poder realizar as modificacións acaídas no proceso de ensino aprendizaxe. Estes seguimentos serán realizados por cada docente de xeito individual e serán postos en común nas reunións de departamento.

Neste seguimento terase especialmente en conta:

1. Se as sesións e calendarización previstas por UD foron as suficiente..
2. O grao de cumprimento do desenvolvemento das UD.
3. Propostas de mellora.
4. Concreción das propostas de mellora para materializar en cursos vindeiros.

9. Outros apartados